

SAECULARIS MEMORIA
 SACRAE IMAGINIS
 BEATISSIMAE
 VIRGINIS MARIAE

quae

Anno 1697 die 17ma Mensis Martii
 in Cathedrali Iaurinensi Ecclesia prodigio-
 sis, mixtisque sanguini lacrimis immaduit.

Qua occasione

hungarico idiomate pro concione dixit
 ANTONIUS MAJLÁTH de SZÉKHELY
 Abbas S. Benedicti de Börchi, Praepositus
 SS. Salvatoris de Pápotz, Cathedralis Ecclesiae
 Iaurinensis Canonicus, plurium in Hungaria
 Comitatum, et Sacri Consistorii Assessor.

O r a t i o

ab ipso Auctore ex Hungarico in Latinum
 conuersa.

LAURINI,
 TYPIS IOSEPHI STREIBIG.

1800.

KNY-18-00571

Lectori Benevolo.

Celebrata est mense Martio, anni 1797. Iaurinensi in vrbe, et in eiusdem vrbis Cathedrali Ecclesia saecularis solemnitas, ac memoria Marianae cuiusdam imaginis, quae ante annos centum, seu anno 1697. sanguineum ludorem fudit. Saecularis haec solemnitas fecit, vt Wielandus nouellis suis, quas sub nomine noui Germanici Mercurii scribit, Weimariae, ac Lipsiae impressis sequentia insereret: „In „Hungaria, inquit, rursus erigere caput incipit vetus barbaries, et fanaticus Religionis furor. Iaurinensi in vrbe, mense Martio, aliqua e Dominicis die, quoddam Festum, recenter e furno protractum, celebratum fuit. Ante circiter centum annos, reuolutionis tempore, quidam Sacerdotum ex Anglia Iaurinum profugit, beneficium isthic non mediocre consecutus. Tulit ille secum

„Marianam Imaginem ex Anglia, in cuius
„genis, quaedam maculae, quasi guttae san-
„guinis detectae sunt. Nunc primum haec
„traditio conficta fuit, tanquam haec MA-
„RIA Virgo reuera ante centum annos, id-
„que in quadragesima sanguine imbuta fuif-
„set. Iaurinensis Episcopus Iosephus Fengler,
„vnus e Iosephinis, volebat imaginem e Ca-
„thedrali Templo, in quo eadem asseruatur,
„amouere, ne populus ampliozem occasionem
„haberet id genus superstitiones vsurpandi:
„sed ei vitae discrimen intentabatur. Ille au-
„tem, si ita est, circumducatur, inquit. Et
„ecce aduenerunt duo Episcopi, Veszprimien-
„sis octoginta annorum, et Sabariensis, qui
„imaginem magna cum supplicatione circum-
„dixerunt. Iaurinensis Episcopus non aderat
„pedum dolore impeditus. Etiam in studio,
„inquit, homines ad fidem conuertendi, vt
„olim, mille adhibentur artes; ipsis in pla-
„teis infantes, ac derelicti paruuli praeda
„sunt.“ Sublicio Germanicum exemplar ipsius
Wielandi, ne quis existimet, a me ista conficta
fuisse, non ab eo scripta.

— — — — —

5

N e u e r
D e u t s c h e r M e r k u r.

8. Stücke 1797.

Herausgegeben, von C. M. Wieland.

Weimar, und Leipzig.

Seite: 376. Schreiben aus Ungarn im May, 1797.

In Ungarn gewinnt wieder Alles, das Ansehen alter Barbaren, und fanatischer Religionschwärmeren. An einem Sonntage im März wurde zu Raab ein ganz neugebackenes Fest mit Aufzug der Bürgerschafte und aller christkatholischer Seelen gefeyert. Vor etwa hundert Jahren ist aus England zur Zeit der Revolution ein katholischer Priester nach Raab entlaufen, der daselbst eine ziemlich gute Pfründe erhielt. Er hatte ein Marienbild mit sich aus England gebracht, an dessen Wangen einige Flecken wie Blutstropfen entdeckt wurden. Nun fingirte man jetzt erst die Tradition, als hätte diese Maria wirklich vor hundert Jahren gerade in der Fasten Blut geschwitzt. Der Raaber Bischof, Joseph Fessler, ein Zofesiner, wollte das Bild aus den Dom, wo es aufgestellt war, wegnehmen lassen, um den Volke nicht noch mehr Gelegenheit zu solchen Aberglauben zu verschaffen. Man bedrohte aber sein Leben. „Wenn es so ist, sagte er, so soll es herumgetragen werden.“ Und nun kamen ein Paar Bischöffe, der Wesprimer, achtzig Jahr alt, und der Steinaagramer *) die das Bild mit grosser Prozession herumtrugen.

gen. Der Raaber Bischof entfernte sich, wegen Weinschmerzen! Auch in der Befehlungsfucht nimmt man, wie vor Alters, tausend Künste vor, und raubt sogar unmündige, verlassene Kinder auf der Gasse.

Quod Wielandus suis nouellis de hac solennitate inferuit, ante duos circiter menses communicauit mecum quidam amicorum meorum alibi degens, vir idem eruditus, atque egregie doctus. Obstupui fateor, dum ea legi, statimque decreui, dictionem, quam anno 1797. occasione laudatae solennitatis Hungarico idiomate habui, in Latinum idioma conuertere, vt ad manus Wielandi peruenire possit, et ille occasionem habeat cognoscendi veritatem, et quae temere in chartam coniecit, cum laude retractandi. Quodsi autem oculos veritati pertinaciter claudere voluerit, legat ea, quae prima orationis parte de facti veritate a me dicta sunt; experiatur ingenii sui vires, et ea refellat; si autem id efficere non potuerit, vt profecto non efficiet, cesset tam illustre Regnum, quale est Hungariae Regnum de barbarie, de fanatismo, de superstitionibus argue-

re,

) Sollte heißen: von Stein am Unger.

re, nec dubitet se, et omnem Weimariam longe infra multorum Hungarorum eruditionem esse. Certe illa, quae dicto Mercurio inserta sunt; ut vetus in Hungaria barbaries, Religionis fanaticismus, festum recenter e furno protractum, a cultiore humanitate longe seiuncta sunt. Sed si ad alia Wielandi opuscula, infelici partu ab eo in lucem edita, scurrilium, et obscoenarum rerum plena mentem advertam, non miror, ita eum scripsisse; scurrilis enim, atque obscoena lingua nunquam petulantior est, quam dum Catholicae Religioni insultat.

At quod eruditus Vir, qualis Wielandus esse cupit, tam breui scripto tot falsa inseruerit, illud satis mirari non possum. Profecto, si caetera quoque, quae dicto Mercurio continentur, ita sine delectu, et sine cura veritatis scripta sunt, merito pecuniae poenitere omnes illos possit, qui has nouellas emunt. Falsum est, quod dicit: quoddam festum recenter e furno protractum; nam ab anno 1697, quo mirum illum cruorem haec imago fudit, singulis annis, nunquam intermissa serie, anniuersarius huius prodigii dies, in hac eadem Cathedra-

drali Iaurinensi Ecclesia festo apparatu celebra-
 tus fuit. Numquid centenaria, stabilisque so-
 lemnnitas est festum recenter e furno protra-
 ctum? Falsum est ante annos circiter centum
 Sacerdotem quendam: non enim erat Sacerdos,
 sed Episcopus Clomfortensis: profugisse; non
 enim profugit: profugere solent malefactores
 non egregii viri, qui aut fidei, aut virtutis cau-
 sa in exilium eiiciuntur. Illud autem: ante an-
 nos circiter centum, ex ignoratione veri scri-
 ptum est; quidquid autem e tali ignoratione
 scribitur, temere scribitur. Longe ante centum
 annos id accidit, cum dictus Episcopus iam an-
 no 1655. in numerum Canonicorum Iaurinen-
 sium relatus fuerit. Neque Anglus ille fuit, vt
 asserit Wielandus, sed Hibernus; neque ex
 Anglia hanc ille imaginem secum attulit, ve-
 rum ex Hibernia. Falsum est, in huius allatae
 imaginis genis, aliquas maculas, quasi guttas
 sanguinis detectas fuisse. Has enim fudit, iam
 in Iaurinensi Ecclesia collocata imago, anno
 1697. iam post mortem Episcopi Clomforten-
 sis, qui eam attulit anno 1663. defuncti, et
 qui duobus, et quadraginta annis ante patra-
 tum

tum prodigium Iaurinum advenit. Falsum est hanc traditionem nunc primum confictam fuisse; nam solemnitas, quae a centum annis agitur, nunc primum conficta dici non potest; quamquam bonus vir non videatur scire quid sit traditio, ac propterea, ut in prioribus, ita hic etiam ex ignoratione loquitur. Si calumniari volebat Wielandus, dicere debuerat: prodigiosas has lacrimas nunc primum confictas fuisse, non autem ipsam traditionem. Nec scio, cur ab eo illud additum sit: hanc imaginem recte in quadragesima sanguinem fudisse, quasi id recte in quadragesima fieri debuisset. Non sumus ita nescii, ut existimemus prodigiis certum aliquod tempus assignandum esse, quo fieri debeant, quae a solo Omnipotentis DEI beneplacito pendent. Sanguine haec imago imaduit die 17ma Mensis Martii, qui dies in quadragesimam incidere solet; cur? quia tunc id fieri Domino DEO placuit. Falsum est Episcopum Iaurinensem Iosephum Fengler voluisse imaginem e Cathedrali Templo auferri curare. Quando enim id voluit? cui hanc suam voluntatem aperuit? verbone? an scripto? si

scripto: exhibeatur illud: si verbo: dicatur
 cui? vel quibus? Falsum est Laurinensi Epi-
 scopo vitae discrimen intentatum fuisse. Vbi
 enim? a quo? vel a quibus? Quid aget Wie-
 landus, si ad haec omnia respondere debuerit?
 Sentiet, aliud esse temere quid scribere, et
 aliud, quod temere scriptum fuit, probare pos-
 se. Quid autem id sibi vult, quod idem in
 suo Mercurio addit, Iosephus Fengler vnus
 e Iosephinis. Quid illud? vnus e Iosephinis?
 num est aliquod hos inter, ac caeteros Epi-
 scopos discrimen? Vel enim idem erat Catho-
 licae fidei studium in Iosephinis Episcopis,
 ac in aliis, vel non erat? Si idem erat, quid
 opus fuit addere vnus e Iosephinis? Idem au-
 tem non fuisse in vtrisque Catholicae fidei
 studium, vt dicere non vereatur emittius no-
 uellarum, scriptor, et omnes a Iosepho Cae-
 sare nominatos Episcopos, ipsumque Iose-
 phum summum Imperantem tam indigna ca-
 lumnia afficiat, temeritas est non ferenda. Quid
 quod idem Wielandus, dum laudare pro sua
 cogitandi ratione, satis iam in aliis opuscu-
 lis manifestata, Episcopum Laurinensem cupit,
 tur-

turpissimam eidem notam inurat Episcopi pro veritate mortem subire formidantis, et potius in grauissimam DEI Offensam consentientis. Ait enim: volebat Iaurinensis Episcopus e Cathedrali Templo, in quo imago exposita fuit, eam auferri curare, ne populus amplio- rem occasionem haberet eiusmodi superstitiones vsurpandi; sed vitae discrimen intentabatur. Ille autem, id est Episcopus: si ita est, circumducatur, inquit. Quasi diceret; cultus huius imaginis impius est, ac superstitiosus; sed quia mortem timeo, indulgeo impietatem, ac superstitionem: circumducatur. Huc tandem euadit impotens calumniandi lubido, vt quid scribat, ne animaduertat quidem. Nisi forte suo pede mensus est alios Wielandus, qui profecto pro Augustana Confessione, quam vulgi causa profitetur, vitam in discrimen vix oblitteret. Sed ille de Catholico Episcopo aliter existimare debuisset, maxime visis tot Gallicanorum Episcoporum exemplis, qui Patriae, fortunarum, ipsiusque vitae iacturam facere maluerunt, quam in aliquid consentire, quod DEO, ac fidei Catholicae aduersum esset.

Fal-

Falsum est supplicationi adfuisse Veszprimien-
sem, ac Sabariensem Episcopos, quorum neu-
ter eo tempore Iaurini vel visus est; quem
postremum turpi cum ignoratione vocat der
Steinaagramer Bischof, cum scribere debuis-
ses der Bischof von Stein am Unger, sic
enim germanico idiomate vocatur Sabaria.
Veszprimiensem anno 1797. octogenarium fa-
cit, iterum contra veritatem; erat enim tunc
ille septuagenario maior, sed nondum anno-
rum octoginta fecisset ad minus, quod cauti,
prudentesque Scriptores faciunt, cum veram
aetatem ignorant, et circiter, aut prope octo-
genarium nominasset. Denique malitiosa, et
plena calumniae falsitas est, Iaurinensi in vr-
be proles violenter abripi, vt fide Catholica
imbuantur. Si operae pretium esset, vt scri-
ptum ita absque omni delectu concinnatum,
totque falsis rebus scitans confutetur, posset
haec calumnia, et vrbis, et totius Iaurinensis
Prouinciae testimonio falsitatis reuinci; sed ve-
re dignum non est, vel vt confutetur. Haec
interim sufficiant. Fors in posterum ictus Pi-
scator sapiet.

*Peccator videbit, et irascetur: dentibus suis
fremet, et tabescet: desiderium peccato-
rum peribit. Ps. 111.*

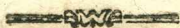
Quod in iustas, timentesque
DEVM animas, idem saepenu-
mero in Diuos, Diuorumque cul-
tum molitur impietas. Illa dum
iustorum felicitatem intuetur: dum
videt iustorum domos gloria, at-
que diuitiis communiri, exorna-
rique; dum audit potens in ter-
ra futurum iustorum semen, to-
tamque DEVM timentium homi-
num generationem benedicendam:
iustorum denique cornu in gloria
ex-

exaltandum; enimvero incredibili ira inflammatur, ita ut dentibus miserrime infremat, usque dum frustrata videns sua iustis nocendi desideria prae doloris magnitudine contabescat.

Idem est in Diuos etiam, Diuorumque cultum impietatis furor. Quem ut cultum tollant nefarii homines, aut quantum fieri potest, ut imminuant, omnibus artibus, omnique ope connituntur. Nam cum ipsi pessimi sint, omniumque scelerum turpitudine cooperti, pessime oderunt homines sanctitatis laude conspicuos, molestissimeque ferunt coli Sanctos pietatis, virtutumque merito, tanquam Diuorum Sanctimonia perpetua esset impiorum hominum condemnatio.

Hunc

Hunc impietatis furorem experiri ista etiam Beatissima Virgo debuit, quam in hac eius Imagine integro iam saeculo non interrupta pietate veneramus. Illa vno abhinc saeculo prodigioso cruore manavit. Non poterat in dubium reuocari facti veritas, cui luculentissimum totius Ciuitatis oculi testimonium perhibebant. Inde publica, et peculiari, et mirae cuidam fiduciae coniuncta pietate coli haec Imago caepit, ac prodigii fama late, longeque diffundi. Vidit hanc Virginis gloriam, hanc lucem admirabilis prodigii impietas, et indignata ringebatur, dentibusque fremebat; sed cum vidisset frustra esse aduersus cultum Diuae huius Virginis cuncta sua molimina, contabuit, contabescitque in hanc diem, periisse dolens nefaria sua desideria,

ria, piūmque populum veluti recens esset, planeque viuīda prodigiosi facti memoria, pari nunc etiam in hanc Imaginem tenerri-
mi sensus, ac fiduciae ardore ferri.

Hodie centum anni effluxe-
runt, quod sacra haec Imago san-
guineo sudore immaduit, et ho-
die plena est ingens haec Basilica
vndantis populi multitudine, qui
ad hodiernae diei celebritatem vn-
dique confluit, testaturus suum
in MARIAM studium plenum in-
censi amoris, ac fiduciae, quam
in potenti Diuae huius Virginis
patrocinio repositam vniuersi, et
optime collocatam esse arbitran-
tur. Est iste, est praeclarus, et im-
mortalis verae fidei triumphus,
quae sibi semper constans a prae-
clare caeptis nulla temporum va-
rietate, nullis impiorum conati-
bus auocatur.

De

De hoc ego Sanctissimae nostrae fidei triumpho, Virginisque DEI Parentis gloria hodierna die mihi dicendum esse video, dicamque adiuuante Domino ita, vt et fidei nostrae in hoc Beatissimae Virginis cultu triumphus, et ipsius Beatissimae Virginis ex hoc fidei triumpho gloria illustrius resplendant; vtque ora impiorum hominum conticescant, aduersus hoc prodigium, perennemque Diuinae Virginis cultum obnixe omnia molientium; vt demum fidelis populi pietas nouis stimulis acuat, nouis accessionibus augeatur.

Quod vt obtineam, duo mihi efficienda sunt, vt et incredulis conuincendis, ac si fieri possit ad sanio rem mentem reducendis, et fidelis populi solatio, atque utilitati oratio mea deseruiat. Vt increduli vel inuiti fateri cogantur,

B

iu-

iustum, ac prudentem esse cultum, quem huic sudanti sanguinem Imagini impendimus; vt fidelis populus intelligat, vtilem, ac salutarem esse cultum, quem huic Imagini impendimus, etsi prodigiosum cruorem nunquam illa fudisset. Dicam igitur primo: prudentem esse cultum, quem huic Imagini propterea exhibemus, quod miro illa sanguine immaudit; dicam deinde: prorsus salutarem esse huius Imaginis cultum, etsi nunquam illa sanguine maduisset. De vtroque dicturum pro vestro in DEI Matrem studio peto, vt beneuole, atque attente audiatis.

Semper iidem erant miraculorum, qui verae fidei hostes; nec facile acrioribus studiis quidquam

aliud impugnatum ab iis fuit. Cum enim patratorum a Christo Domino miraculorum multitudinem, varietatem, splendorem, inuiti quidem, sed tamen admirabundi stupuissent: cum vidissent inde ab Apostolorum temporibus miraculorum ope Catholicam Religionem incredibili celeritate propagatam fuisse, ac longe diffusam: cum moesti animaduertissent, praeter vnā Catholicam Religionem nullam aliam seu Christianorum, seu gentilium sectam editis in eius confirmationem veris prodigiis gloriari vnquam potuisse; vt et admirabili Catholicae Religionis propagationi obsisterent, et lucem, quae in illam e prodigiis ingens, mirique splendoris deriuatur, obscurarent, miraculorum veritatem acerrime, omnique virium contentione impugnabant. Ita olim

egit Celsus Philosophus; ita Caesar Iulianus Apostata: ita aliis temporibus alii: ita demum his postremis turba illa impiorum hominum, qui ad subruendam omnem fidem, omnemque probitatem ex hominum animis euellendam toto impetu nefariae voluntatis incumbunt.

Facile quidem esset impia horum hominum aduersus miraculorum veritatem molimina protegere, quae iam olim Origenes, Iustinus Martyr, et vicinioribus temporibus doctissimi alii viri protriuerunt. Neque enim est difficile aduersum illos depugnare, qui manifestam veritatem impugnant: nec firmum habet, vlla doctrina falsa fundamentum, cui stabili, firmoque pede innitatur. Sed quia apud illos verba facio, qui Catholicam Religionem sincero animo,

mo, et absque vlla dubitatione complectuntur, et qui prodigiorum veritatem, vt eam vera fides credendam proponit, tota voluntate agnoscunt, non est necessarium, vt in confutatione impiae contra miraculorum veritatem doctrinae Oratio mea versetur.

Cum autem de prodigiis agimus, duo nobis solícite vitanda sunt, ne in errorem prouoluamur. Primum est nimia, facilisque credulitas: deinde vero incredulitas. Facile decipitur, quisquis facile credit; et facile incredulus in extremam impietatem praeceps ruit. Cuius de grege homini somniantis cuique mulierculae credere, stultitia est non ferenda, praesertim cum de miraculis agitur, quae Diuina potentia prodigere nunquam solet. At ex aduerso nullis factis, nullis operibus, quamcun-

que probatis, quamcunque ad omnem certitudinis limam exactis fidem adhibere, verum omnia in dubium reuocare velle, res est extremae dementiae, et furentis impietatis.

Videamus igitur, num ita testatum, probatumque, ita ad omnem certitudinis limam exactum opus sit, mirae huius Imaginis sanguineus sudor. Sed antequam ad istud ostendendum aggredior, originem prius Sacrae huius Imaginis, et quando illa, quae ratione in hanc Laurinensem Urbem aduenerit, quomodo in hac Sacra aede locum acceperit, paucis exhibebo. Non erit, opinor, ingrata narratio et illis, qui haec iam nouerunt, et illis, qui haec nondum cognouerunt. Gaudebunt illi, reuocari sibi in memoriam illa, quae de hac Imagine
ali-

aliquando cum voluptate audierunt; isti autem perlubenter ea nunc primum audient, quae nunquam antea audierunt. Ac denique aequum est, ut illustria facta transmittantur ad memoriam posterorum sempiternam:

Walterus Lyncaeus Clomfortensis in Hibernia Episcopus Clomfortensem regebat Ecclesiam difficillimis illis Cromwelli temporibus, quibus in Anglia, et Hibernia Catholici acerbissime vexabantur. Huic etiam Praesuli exilium obtigit, praeclara illa bonorum Episcoporum remuneratio. Eiectus e patria, et varias regiones inter mille, ut fit, aerumnas peruagatus, mira DEI prouidentia in Hungariam tandem euasit, et procul a patria in hac nostra urbe consedit. Regebat ea tempestate Iaurinensem Ecclesiam prae-

stantis meriti Praesul Ioannes Püs-
kius, qui tantum virum, tantum-
que Antistitem, tam longe a pa-
tria DEI, veraeque fidei causa
extorrem et paterno amore com-
plexus est, et eundem quinto, et
quingentesimo post millesimum
sexcentimum anno Laurinensem
Canonicum nominavit; qui ex-
actis in Laurinensi maiorum Sacer-
dotum Collegio octo non amplius
annis, magna cum laude probi-
tatis, praeclaraeque virtutis vi-
tam beata morte commutavit.

Pius hic Praesul caeteris omni-
bus fortunae bonis verae fidei cau-
sa eversus, hanc secum Imaginem
ex Hibernia deportavit. Hic vnus
erat Sancti Praesulis omnibus ex-
poliati thesaurus: hic indiividuus
itinerum comes: hoc vnum in ca-
lamitatibus solatium, in pericu-
lis confugium. Ante hanc ille I-

maginem, quocunque loco con-
 stitisset, in genua prouolutus, mi-
 ro feruore inflammatae pietatis o-
 rare quotidie: per hanc Virginem
 suas Omnipotenti Domino preces
 offerre: ita quemlibet diem in-
 choare: ita concludere: huic se,
 suaque omnia suppliciter commen-
 dare: idque et longingui sui iti-
 neris tempore, et Iaurinensium
 Canonicorum Collegio iam inser-
 tus, nunquam intermissa sedulita-
 te faciebat. Datum fuit et beatae
 memoriae tam egregii Antistitis,
 et honori Imaginis tam e longin-
 guo isthuc allatae, vt ea post mor-
 tem Lyncae in Cathedrale istud
 Templum inferretur, affixa parie-
 ti pone Aram Diuae Annae, quo
 loco vsque ad annum millesimum
 sexcentimum, septimum, ac no-
 nagesimum statione sua non dimo-
 ta conqueiuit.

Hic erat annus, qui septima decima die mensis Martii, qua die Beati Patricii Hibernorum Apostoli memoriam Catholica Romana Ecclesia colit, omnem populum Iaurinensis Ciuitatis admiratione, stuporeque compleuit. Mane post horam sextam, quo tempore ad audiendum sacrum Missae sacrificium multi e populo confluere solent, animaduersum a nonnullis fuit sacram hanc Imaginem sanguineis guttis immaduuisse. Facile vna mecum existimare potestis Auditores, quis fuerit praesentium hominum, viso tam inusitato euentu sensus? quis sacer quidam horror? quae deinde pia laetitia? quae in Diuam Virginem pietas, ac fiducia? quae admiratio? Nec mora: vniuersi accurrunt: mirantes in imaginem oculos intendunt: iterum, iterumque

que aspiciunt: prodigium vna voce, vna animorum consensione conclamant. Volat per urbem fama prodigii; vidisses vndantem omnibus vicis populi multitudinem, anhelato cursu ad Templum properantem: impletur hominibus ingens haec Basilica; in sacram Imaginem omnium oculi defixi sunt: hanc vnam videre, hanc propius intueri pro se quisque conituntur. Aduolant iuuenes; adrepunt senes: adsunt viri, ac faeminae: sacri, et profani homines: adsunt magno numero ipsi Aca-tholici et Augustanae, et Heluetiae Confessionis: centeni, ac centeni oculi stillantem sanguinem intuentur.

Sed vt tam mirabilis facti veritas luculentior esset, illustriusque pateret, vt omnis prorsus dubitandi causa tolleretur, Sacerdo-

totalis Ordo a pariete, cui pendens adhaerebat Imago illam remoueri iussit. Remouetur; et quamquam eo ipso tempore Imago cruore madebat, siccus tamen paries, atque albus inuentus est, etsi Imago in simplici tela depicta esset, nec haberet aliquod a tergo munimen. Auulsa pariete Imago manibus Sacerdotum excipitur, neque tamen stillare desinit. At forte iugamento Imaginis aliquid continetur, quo absconditus sanguis lateat, qui in Imaginem destillet? Igitur illa iugamento eximitur, ad omnem fraudis vel suspicionem longissime remouendam. At etiam iugamento exempta Imago imbui miro cruore non cessat. Abstergitur semel, ac iterum: detergitur saepius: imbuuntur cruore linteola; sed nouus iterum sanguis exudat ita, vt in
vul-

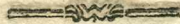
vultum pueri IESV, quem suo sinu iacentem Virgo tenet, guttae sacri cruoris defluerint, et in hanc usque diem accuratius in Imaginem intuenti sacra gutta in vultu Diuini Infantis sese manifestet. Extat hodieum pars vna linteoli, quo mirus hic sanguis deterfus est, in Gazophilacio Cathedralis huius Ecclesiae argenteo limbo inclusa; extat pars alia in nobili quadam domo sempiternum patrati prodigii monumentum. Tres integras horas perdurauit admirabile factum, vidente, admirante, et laudes Omnipotenti DEO, Diuinaeque Parenti ingeminante tota Iaurinensis Populi multitudine.

Aderat inter alios, omnium quae fiebant, spectator, fama prodigii excitus Sigebertus ille Heisterus, militaris Iaurini Gubernator,

tor, notum bello nomen, et nihil minus, quam ad muliebriter, facileque credendum pronus. Sed difficile est militaribus etiam viris, et rarius in Diuina intuentibus ipsis oculis fidem abnegare, et iis euentibus, qui absque vlla doli vel suspitione ante oculos contigerunt. Is miraculi veritate totus in stuporem actus, et Diuinam in augenda Beatissimae Virginis **MARIAE** gloria potentiam, tam illustri exemplo approbatam deueneratus, nihil antiquius habuit, quam vt suam in **DEVM** pietatem, ac fidem: suam in **DEI** Matrem venerationem conspicuo aliquo opere testaretur. Itaque suis sumtibus Aram erigi iussit, praeclaram pro more illorum temporum, in qua Sacra haec Imago locum obtineret. Et obtinuit illa locum in hac Ara, in eaque usque

que ad annum septimum, ac sexagesimum supra millesimum septingentesimum acquieuit, quo anno hoc, quod videmus, altare auro, marmoreque diues in locum Heisteriani erectum fuit, munificentia immortalis memoriae Comitum Francisci Zichii Episcopi Laurinensis. Octo, ac decem post annis a patrato prodigio, idem Sigebertus Comes Heisterus mille quingentorum florenorum aes dono dedit, ut ex annuo huius pecuniae fructu, singulis per annum Sabbathinis diebus, peruigiliis item, Festisque Diuinae Matris concentu musico Marianae laudes depromerentur. Extat authenticum huius Donationis instrumentum in Archiuo Capituli Laurinensis, quod in paribus hic subiicio, magnam iis, quae a me dicta fuere, lucem

cem additurum. *) Addo aliud non minus luculentum prodigiosi huius fletus testimonium, ex authentico Sodalitatis Beatae Virginis ab Angelo salutatae Diario deprom-

*) Nos Sacri Romani Imperii Comes Sibtus ab Heister, Sacratissimae Caesareae, Regiaeque Maestatis Generalis Campi Mareschallus, vnius Regiminis pedestris Ordinis Colonellus, Generalatus Iaurinensis Supremus Gubernator, praelibatae Suae Maestatis Sacratissimae Intimus Consiliarius, et Camerarius ab vna; nec non Capitulum Ecclesiae Iaurinensis ab altera Partibus. Ab vtrunque oneribus, et grauaminibus quibuslibet, Nos quidem Comes ab Heister, Charissimae Dominae Conthoralis Aloysiae Comitissae ab Heisterin, natae Comitissae de Caccianerin: ita etiam vniuersorum Haeredum, et Posterorum, Fratrum item, Consanguineorum, Legatariorum, ac Successorum nostrorum, quos videlicet infra scriptum tangeret, et concerneret, tangereque, et concernere quomodolibet ad praesens, vel in futurum posset negotium. Nos vero Capitulum Ecclesiae Iaurinensis Vniuersorum consimiliter moder-

promptum, in quo dictae Sodali-
tatis eo tempore Praeses Michael
Dunmer, qui Iaurini viuebat, ac
rebus, quae fiebant, aderat, ad
diem 17mam Martii anni 1697.

haec

dernorum, ita et futuris, temporibus,
ac perpetuis nobis succedentium Domi-
norum huius Ecclesiae nostrae Canonico-
rum, in quos nempe onus praesentis ne-
gotii, et obligationis rite, et inevitabi-
liter condescensurum foret; Memoriae
commendamus tenore praesentium signi-
ficantes quibus expedit, vniuersis; et im-
primis quidem quod nos Comes ab Hei-
ster ex innata, Diuinitusque nobis Cle-
menter elargita pietate, Zeloque, et
cultu erga Deiparam Beatissimam Vir-
ginem MARIAM obseruari solito, Ima-
ginem eiusdem Clementissimae Virginis,
hic in Cathedrali Ecclesia Iaurinensi an-
te octodecim annos, scilicet Anno 1697,
die vero 17ma Martii miraculose guttas
quasi sanguineas, praesente magna mul-
titudine populi vtriusque Nationis, atque
religionis, tam Catholicorum, quam et
Lutheranorum, et Calvinistarum sudan-
tem debita cupiens prosequi veneratio-
ne, in maiorem cultus eiusdem Beatissi-

C

mae

haec adnotauit: Mane hora 9na
 Sacrum Cantatum: a prandiis in
 Congregatione Exhortatio, et Ly-
 taniae in Templo. Hac die Imago
 B. Virginis in Cathedrali Ecclesia
 in-

mae Virginis promotionem, et augmen-
 tationem subsequenter eatenus ordinaue-
 rimus, fecerimusque in praescripta Ec-
 clesia Iaurinensi amodo in posterum per-
 petuis semper temporibus incessanter, et
 immutabiliter duraturam Fundationem;
 eumque in finem certos mille quingen-
 tos florenos Rhenenses ordinauerimus, et
 deputauerimus tali cum declaratione, et
 obseruatione; vt nimirum virtute huiusce
 Fundationis, pro secundanda, et effe-
 ctuanda pia intentione, et voluntate no-
 stra, non tantum moderno rerum statu,
 verum etiam pacatioribus temporibus
 semper, et in perpetuum, sine vlla mu-
 tatione, et interruptione in praescripta
 Cathedrali Ecclesia Iaurinensi, coram
 praerepetita Imagine Miraculosa Beatif-
 simae Virginis Matris MARIAE, eius-
 demque Festiuitatibus, horis pomeri-
 dianis continuetur, videlicet, vt supra
 specificatis diebus Sabbathinis, Vigiliis
 Beatissimae Virginis MARIAE, ac eius-
 dem

inceptit vbertim flere. Acta haec in Bibliotheca Regii Iaurinensis Gymnasii conseruantur.

Hic ego turbam illam incredulorum hominum adesse cupio,

C 2

qui

dem Beatissimae Virginis Festiuitatibus horis pomeridianis Litaniae Lauretanae per Musicos Venerabilis Capituli cum expositione Venerabilis Sacramenti in Supraspecificato Altari Beatissimae Virginis decantentur; et pro certiori eiusdem effectuatione annuale sex per centum interesse praespecificatorum mille quingentorum florenorum Rhenensium, quouis anno nonaginta florenos constituens alias per nos, sed et Haeredes, ac Posterios nostros futuris perpetuis temporibus, annuatim semper, et quidem anticipato ad diem datarum praesentium absque vlllo defectu, erga solitam quietantiam ad manus Venerabilis Capituli, vel per idem deputandi administrandum, et assignandum &c. &c. — — *Reliqua, velut ad praesens argumentum minus facientia praetermittere visum est; In iis datur ius Capitulo in casum seu Capitalis, seu interusurii non persoluendi, ad summas has via breuissima, et non ob-*
stan-

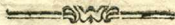
qui miraculorum splendori, quibus
Catholica fides ad invidiam om-
nium sectarum effulget, tene-
bras inducere, illaque in dubium
vocare omni ope, viribusque con-
ten-

*stantibus quibuscunque iuris remediis e
Bonis Heisterianis procurandas. Capitulum
autem sese obligat ad intentionem
Fundatoris in perpetuum rite implendum.
Tum subditur. Vnde nos ab utrinque ad
maiores praemissorum omnium fidem,
robur, et testimonium, eorundemque in
perpetuum observationem et effectuationem
praesentes literas nostras Fundationales,
et contractuales, manuum subscriptionibus,
sigillisque nostris usualibus, et authentico
roboratas ad inuicem dandas duximus, et
concedendas, per nos ambas partes pro futura
cautela, et observatione in aequalibus
originalibus habendas, tenendas, et
conseruandas, communi suadente iustitia.
Datum Laurini die prima mensis Ianuarii
anno Domini 1715.*

Sibertus Comes ab Heister (Sigillum)

Capitulum Laurinense (Sigillum)

tendunt. Dicant homines isti, dicant, huic facto quid ad gloriam prodigii defuit? An si naturam perscrutemur, omnemque naturae vim, talem aliquam reperturi sumus, ut depicta in rudi tela Imago sanguine manare possit? sed fraus aliqua forte intercessit? quae illa? quo loco? in pariete? in quo nullum rimae, nullum foraminis vestigium, et qui imbuta iam cruore Imagine, et siccus, et albus permanfit. An in iugamento fraus aliqua inclusa fuit? quando etiam iugamento exempta Imago cruore tingi non desit? An caeca fuit omnis illa populi multitudo, quae prodigio aderat? an caeci Augustanae, et Helueticae Confessionis homines, e quibus miraculi veritate in stuporem acti plures ad Catholica sacra transierunt? an caeci conspicua nobili-

tate viri, qui haec spectarunt? an coecus Sigebertus ille Heisterus, aliique militares viri, qui haec oculis ipsi suis vsurparunt? an coecus Sacerdotalis Ordo, qui solite omnia, prudenterque procuravit, ne quid fraudis, ac doli delitesceret? an hi omnes facile creduli, quod sanguineum trium horarum sudorem, quem videbant, quem tangebant non abnegarent? an dementes hi fuere omnes, ac mente moti? Sed quis coecos, quis dementes tot homines dicat, nisi coecus ipse sit, aut mente dimotus? Cui tandem humano facto credemus, si tam luculento fidem abnegamus?

Adeste itaque increduli, vos enim iterum appello, vos alloquor; adeste inquam, in medium aliquid tandem proferte, quod gestarum rerum fidem non dicam

euer-

euertere, sed vel imminuere possit. Nam proteruo tantum risu, aut calumniis rem agere, et sola veritatis pernegatione, vt soletis, aduersus contestatam certitudinem depugnare velle, ridiculum est, insanum est; et quod a cordatis hominibus solo contemptu refutari debeat. At enim nemo e nobis prodigio aderat, cum illud patratum fuit, nemo e nobis rem gestam vidit. Miseret me horum hominum, si tamen commiseratione digni sunt, qui dum contra veritatem sola malitia stimulante depugnant, plane ridiculos sese faciunt; quali vero nihil a nobis credi debeat, nisi quod nos ipsi viderimus. Abnegemus itaque fidem gestis omnium temporum; quis enim e nobis aut veteres illos Graecos, aut Persas, aut Macedones, aut Romanos vidit, quos

tamen extitisse non dubitamus? Abnegemus miracula Christi Domini, quae videri a nobis non potuerunt. Taedet me in re manifesta diutius immorari. Vnum tamen est, quod hoc in genere praeterire nullo modo possum: turpissimam nimirum illam, et virulentae malitiae plenam incredulorum agendi consuetudinem, qui cuiusque de triuio scriptori, et vnico lubentissime assentiuntur, si contra veram fidem, probitatem, Catholicam Ecclesiam: si contra Sacerdotium calumnias congerat, et fabellas temere confutas, nec vlllo modo comprobatas; rebus autem, quae ad firmandam, ornandamque Catholicam Religionem faciunt, etsi manifestae sint, et omni, quae in humanis rebus desiderari potest, certitudine propositae, credere nullo pacto volunt. Vni

Wol-

Woltairo mendaciorum in Historia parenti, et calumnianti scurrae creditur, et Urbium, Regnorumque oculis, ac testimoniis fides denegatur.

Vetus illud est, ac saepe iam recoctum aduersus prodigia incredulorum molimen, cum dicunt: miracula Sacerdotum inuenta esse, vt hoc pacto diuitias accumulent, et in sua lucra piorum fidelium liberalitate abutantur. Quod dum iactant, duo praecipue intendunt, primum: vt rudiorem populum suapte suspicacem deludant, et in eo scintillam omnem pietatis sensim extinguant; alterum: idque vel maxime, vt Sacerdotibus, quos pessime oderunt, turpissimam auaritiae notam inurant. At ego fidenter ad testimonium totius Laurinensis Ciuitatis prouoco, quis vnquam vel audiuit

a Maioribus, vel ipse animaduertit, propterea, vt Diuae huius Virginis cultus augetur, vt prodigii fama perduraret, atque effloresceret, vel minimum pecuniae aut petatum vnquam fuisse, aut acceptum? Adsit, qui istud affirmare non erubescat, et totius Urbis voce calumniae reuincetur. Non quaesiti lucri, sed cuiusdam prope obliuionis incusandi forent Maiores nostri, ita non maximam sollicitudinem in iis reperio, ad Beatissimae Virginis, quae in hac Imagine colitur, venerationem prouehendam. Posteaquam Sacra haec Imago mirum illum cruorem fudit: posteaquam in erecto Sigeberti Comitum Heisteri sumtibus Altari collocata fuit, per octo, ac decem annos nulla fuit certis temporibus defixa eius colendi ratio, nulli extabant hymni, qui gestarum

rum

rum rerum memoriam contine-
rent: nulla Sacra perpetua; vni-
ca, quot annis, anniuersaria dies
solemnis habebatur; primus Hei-
sterus pomeridianum illud pieta-
tis genus, cuius supra meminimus,
instituit: tum nostra primum me-
moriam piissimus ille Laurinensium
Praesul Franciscus e Comitibus
Zichy pro suo in DEI, Virginis-
que DEI Matris gloriam studio
certam pecuniae vim contulit, vt
ad Aram Diuae huius Virginis
stata hora quotidie Sacerdos O-
mnipotenti DEO litaret, eoque
tempore Mariana Corolla a prae-
sentibus recitaretur. Vt profecto
tota haec populi a saeculo nun-
quam intermissa pietas, et in Be-
atissimam DEI Parentem fiducia
non hominum conatibus, sed vni
gloriam Sanctissimae Virginis pro-
vehere cupienti Diuinae prouiden-
tia

tiae adscribenda sit, et in acceptis referenda.

Vnum adhuc est, in quo incredulitas impiorum hominum, velut in vltima naufragii tabula adhaerescit. Nullum est opus inquirunt, cui certus aliquis finis praestitutus non sit. Cruore manavit haec Imago; quem in finem? interrogant, quae est huius tam miri euentus causa? quid Diuina prouidentia hoc prodigio intendebat? haec nescimus, inquirunt, itaque tenendum est, eam prodigioso cruore non maduisse. Quam miserum est malae causae quodcunque patrocinium! sacro Imaginem cruore immaduuisse explorata res est; sed quia finem huius euentus, causamque non peruidemus, abnegandus est euentus. O singularem, infandamque horum hominum dementiam!

Quis

Quis est, qui omnium, quae Di-
uinae potentiae patrare placuit
miraculorum fines, et causas per-
uidere possit? non est hoc aut
humani intellectus, aut humana-
rum virium opus; res est non to-
lerandae temeritatis, peruidere
velle vniuersos Diuinae Omnipot-
entiae fines. Quot sunt res a
DEO conditae, quae ante ora
nostra, oculosque versantur, quas
quotidie intuemur, de quarum ex-
istentia dubitare non possumus,
neque tamen fines assequimur, ob
quos illae conditae sunt. Si in
illis, quae ante nos posita sunt,
adhaeremus, quae nostra est te-
meritas, dum prodigiorum fines,
et causas peruestigare volumus,
quae singularia sunt infinitae il-
lius Maiestatis opera, de quibus
illud rite vsurpes: qui scrutator
est Maiestatis opprimetur a gloria.
Cau-

Causam quaeritis o increduli sanguinei fletus, quo sacra haec Imago perfusa fuit? facile illam reperietis, si in vos ipsos, si in vitae vestrae, morumque rationem oculos intendatis. Illa vestra crimina tam accumulata, tam nefaria, quibus DEVM in iram quotidie provocatis, illa vestra impietas, qua ad subruendam ab imo veram fidem incumbitis: ille in vobis Sacrorum contemptus: illa vestra malitia, qua in Diuos, Diuorumque cultum depugnatis: pessima illa vestra voluntas, qua propria impietate non contenti bonos, ac verae fidei, virtutisque addictos homines, a diuino cultu, a morum probitate auocare contenditis: illa in vobis salutis incuria, qua Tempia Omnipotentis DEO consecrata vel non acceditis, vel si etiam adeatis, illa
in

in theatra licentiae ac vestrae improbitatis conuertitis: illa vestra impudica vita, qua et ipsi alto faedissimarum voluptatum coeno immerfi tabescitis, et sermonibus vestris turpissimis, exemplisque id agitis, vt deleta ex hominum animis verecundia, pudoreque, probi etiam, atque innocui homines a studio colendae castitatis auocentur: illa vestra proteruia, qua Ecclesiae praecepta vilipenditis: illa demum (vt caetera praeteream) nefaria vestra molimina, quibus ad subuersionem Diuinarum, humanarumque legum, ad perturbandum rectum rerum ordinem, ad ea ex hominum animis euellenda, quae DEO, terraeque Principibus debentur, officia omni conatu insistitis, quam multae, et quam iustae sunt sanguinei sudoris causae?

Sed

Sed quid ego in his immoror? quando contra ipsa Christi Seruatoris nostri prodigia tam aperta, tam luculenta et olim Iudaei, et nunc pessimi Christiani pugnare non verentur. Excitauit a mortuis Lazarum Seruator Christus, excitauit iam quadriduanum, iam sepultum, iam foetentem. Aderat prodigio multa hominum turba: sciebant mortuum: viderunt sepultum: ad paucarum vocum imperium *Lazare veni foras*, prodit e sepulchro Lazarus, et quamquam infans colligatus, nouo miraculo progreditur. Non poterat in dubium vocari facti veritas: viuebat, ambulabat, manducabat Lazarus, quem nemo vultus et mortuum, et sepultum fuisse ignoraret. Tamen Iudaeorum impietas eo conatus omnes, et studia conferebat, vt prodigium
vel

vel fileretur, vel in obliuionem tandem abiret. Itaque Lazarum spirans illud, et omni eloquentia facundius patrati miraculi testimonium interimere decreuerunt. Insani! quasi qui suscitare mortuum potuit Christus, reddere vitam interemto non potuisset?

At quae demum est causa, quod impii, atque increduli, in miracula, et ea potissimum, quibus Imagines Beatissimae Virginis MARIAE illustratae sunt, tanto, tamque acerbo furore exaestuunt? Non alia maior AA, quam quod illi nostram in MARIAM Virginem pietatem, amorem, ac plenam fiduciae venerationem permoleste ferunt. Hanc illi pietatem, hos teneri in Diuam Virginem amoris sensus, hanc plenam fiduciae venerationem euulsam e cordibus nostris, et prorsus extinctam

D

vel-

vellent, non ignari, quamdiu tali pietate, tali amore, tali cum fiducia IESV Christi Matrem de- uenerati fuerimus, Catholicam fidem nunquam in nobis extinguen- dam. Hoc illos misere torquet, hoc excruciat, quod per diminutum, aut sublatum MARIAE cul- tum, ad extinguendam Catholi- cam Religionem, id quod maxi- me cuperent, grassari non possint. Nos itaque AA. tanto studiosius ad promouendum Diuinae huius, O- ptimaeque Virginis cultum incum- bamus: illam inuocemus: illam veneremur: illi nos, nostraque o- mnia consecremus. Celebremus Sacram prodigiosi huius cruoris memoriam; narrent, quae audie- runt, quae continenti serie a ma- ioribus acceperunt, parentes pro- libus, Magistri discipulis, senes iunioribus, vt memoria prodigio-
si

si huius sanguinis in seram posteritatem transmittatur, neque vlla aetas de hoc facto tam praeclaro, tam miro, de hoc triumpho Diuinae Matris conticescat. Prudens est noster cultus, quem huic Imagini propterea exhibemus, quod sanguineo illa sudore immaduit. Prudens est, iterum repeto, noster hic cultus, quidquid contra moliantur increduli, quantumcunque impietas obluetur. Videat maerentibus oculis, videat solemnem hanc miri cruoris, et saecularem memoriam incredulitas, videat festum hunc cultum, quo hanc Sacram Imaginem veneramus; videat, inquam, et irascatur, et prae doloris magnitudine contabescat. *Peccator videbit, et irascetur, dentibus suis fremet, et tabescet, desiderium peccatorum peribit.*

Prudens est cultus, quem huic Imagini propterea exhibemus; quod sanguineo illa sudore imma-duit; sed vna etiam salutaris est cultus, quem in hac Imagine Diuinae Virgini exhibemus, etsi nunquam illa sanguine maduisset. Nam seu Diuinae huius Matris magnitudinem, ac potentiam, seu illius in nos bonitatem contemplemur, non potest non esse salutaris ille cultus, quem **MARIAE** exhibemus. Quae est Diuinae huius Virginis magnitudo? quae potentia? quae potest par vtrique Oratio inueniri? Illa est ipsius Ecclesiae voce Regina Coelorum, illa est Angelorum Domina; quam **S. Bernardi** testimonio immensus ille **DEVS**, velut quemdam Diuinarum gratiarum thesaurum, velut prodigium suae Omnipotentiae
in-

intuendam, colendamque proponit. Et certe prodigium fuit Diuinae Omnipotentiae Beatissima Virgo MARIA, quae a communi labe originarii peccati, nulli alteri concesso fauore exempta, sancta iam in ipso conceptu fuit; quae ab Angelo in terris salutata, a Sancto Spiritu obumbrata, facta est Mater DEI, et inaudito exemplo, stupendoque omnibus saeculis miraculo, non violatae gloriam Virginitatis cum Matris foecunditate coniunxit. Virgo grauidatur: Virgo parit: Virgo, quem peperit, lacte suo nutrit. Quid in his omnibus non insolitum? quid non admirabile? quid non prodigii plenum?

Ad Christianos, ad fideles loquor, qui haec tam magna, tam admiranda, tam supra humanae rationis captum posita certissima

fide propterea tenent, quod veris
sanae rationis principiis instituti,
ac edocti reuelanti DEO creden-
dum esse, haec omnia vera esse
Domino reuelante didicerunt.
Quanta, et quam felix Mater,
quae rerum omnium Conditorum
peperit, filiumque nominauit.
Illum Beatissima haec Virgo sinu
suo nouem ipsos menses conclu-
sum tenuit, qui nullis spatiis, nul-
lis limitibus continetur; illi mor-
talem hanc vitam dedit, qui est
fons aeternae vitae, quique vni-
uersis, qui Coeli, terraeque am-
bitu continentur, vitam impertit;
illum aluit, qui dat escam esurien-
tibus, potum sitientibus; illum
brachiis tenuit, qui tribus digitis
vniuersae telluris molem appen-
dit; illius infantiam rexit, cuius
nutu, ac prouidentia mundus gu-
bernatur. Ores admirabiles, et sub-
mis-

missa piissimae mentis veneratio-
ne a nobis adorandas! Quid mi-
rum Beatissimam hanc Virginem,
posteaquam in Coelos assumpta est,
ad dexteram Omnipotentis DEI
confedissee, in cuius vlnis ipse Coe-
li, terraeque Dominus aliquando
conquieuit? Quid mirum, hanc
Virginem gloria, et honore a DEO
coronatam, et supra Choros An-
gelorum sublatam fuisse, quae An-
gelorum Dominum beato partu
effudit?

Quae dum ego affirmo, nolim
quis existimet, Beatissimam hanc
Virginem ad magnitudinem DEI
attolli, illamque cum Diuina O-
mnipotentia a nobis conferri. Lon-
ge illa a Diuina magnitudine dis-
iuncta est. Quis enim Creatorem
cum Creatura contendat? et illud,
quod finitum est, quod certis li-
mitibus circumscriptum, qualis

MARIA fuit, cum infinita, im-
 mensaque Maieftate? procul a
 nobis fit tam nefarius error; vnus
 a nobis adoratur DEVS, nemo
 sanctorum, nec ipsa Mater DEI;
 his cultum tantummodo ex prae-
 scripto Catholicae Ecclesiae, at-
 que venerationem praestamus. Sed
 quemadmodum magnitudo MA-
 RIAE cum Diuina magnitudine
 comparari nullo modo potest, ita
 reliquorum in Coelo Sanctorum
 gloria, atque dignitas cum glo-
 ria, cum dignitate Diuinae Vir-
 ginis venire in contentionem non
 potest.

Tanta cum sit Diuina haec Vir-
 go, ad tantam a DEO gloriam,
 et dignitatem provecta, quale fu-
 turum existimamus eius patrocini-
 um, et cuius efficacitatis, si pre-
 ces illa suas pro nobis Omnipoten-
 ti DEO repraesentet? Asuerum
 quon-

quondam adiit, vt Sacrae Literae commemorant, Regina Esther, oratura Regem pro incolumitate iudaici populi, quem grauissime Amanus infectabatur, non quieturus ante, quam deletum, planeque extinctum aspexisset. Vide te AA. qua beneuolentia, quo amoris studio Estherem Coniugem Asuerus accipiat? vrget, et ad postulandum, quod libuerit, peramanter inuitat; ac ne dubitaret, illud, quod apud Reges tenerri- mi sensus est, addit: etiamsi dimidium Regni petieris, dabo tibi. Non minor erat Salomonis in Matrem Bethsabeam veneratio; vt conclaue Regium ingressa fuit Bethsabea, surrexit illico in occursum Matris Salomon, et posteaquam multa illam cum ueneratione consalutasset, iussit aliud solium a dextris Regalis solii col-

locari, petentique Matri, ac ne confunderet orantis faciem postulanti, pete, respondit Salomon, pete Mater mea! neque enim fas est, vt auertam faciem tuam. Quae cum audimus AA. an putamus minus gratiae apud DEVM Filium inuenturam Diuinam Matrem, quam seu apud Asuerum Coniugem Regina Esther, seu apud filium Salomonem Bethsabee. Mater inuenit? praesertim cum Beatissima haec Virgo nihil a DEO petere soleat, nisi quod nouit cum illius gloria, et cum aeterna conditorum a DEO hominum salute consentire.

Soleo ego interdum Apostolorum, aliorumque Sanctorum hominum meminisse, quibus Diuina virtus eam potestatem contulit, vt prodigiorum, quae per illos patrata fuere varietate, numero,
ma-

magnitudine terrarum orbem admiratione complerent. Videre mihi videor Petrum illum Apostolorum Principem, dum homini ab ipsa natiuitate claudo gressum restituit; dum Ananiam, et Saphiram, nefarii in Sanctum Spiritum mendacii reos, subita morte exanimatos efferri iubet: dum sanctae illi viduae Tabithae, et iam pauperum lacrimis deploratae vitam solo vocis imperio restituit. Versantur ante oculos tot a doemonibus, a quibus dire iactabantur, tot ab infirmitatibus, quibus misere premebantur, liberati; et admirabundus ingentem illam hominum multitudinem intueor, quo conatu impositos lectulis infirmos in plateas certatim efferant, vt ad minus vmbra transeuntis Petri illos contingat, videoque, et obstupesco confanatos, quotquot vmbra

bra Petri contigisset. Quae dum cogito, dum admiror, vocem tenere non possum, quin exclamem: *ecce qualem potestatem dedit DEVS hominibus.* Quodsi autem tantum Diuinae gratiae munere potuerunt Apostoli, aliique Sancti, vos ipsi statuite AA. quid apud DEVM Beatissima illa Virgo non possit, quae Sanctis omnibus virtute, gratia, meritis, et gloria longissime antecellit.

Nouerat hanc Diuae Virginis et magnitudinem, et potentiam primus ille nostrorum Regum Diuus Stephanus, qui posteaquam suos, DEIque hostes profligasset, et Rempublicam optimis legibus, ac saluberrimis institutis deuinxisset, et illa omnia, quae ad securitatem, salutemque Regni, atque Hungariae gentis attinere videbantur, mira sapientia, pari-
que

que prudentia ordinauisset; vt huic securitati, salutique perpetuam etiam stabilitatem procuraret, antequam diuitem ingentibus meritis animam Coelo reddidit, Beatissimae Virgini MARIAE vniuersum Regnum obtulit, illam Dominam, illam Reginam dixit: illius patrocinio Hungariam, omnemque Hungariae populum toto aestu piissimae voluntatis deuouit. Ab eo inde tempore praeclara illa per Hungariam, et a maioribus nostris nunquam intermissa consuetudo inoleuit, vt Beatissimam Virginem non alio, quam Reginae Hungariae, Magnaeque Dominae cognomento appellarent. Et sensit patrocinium, et opem Magnae huius Dominae, potentissimaeque Coelorum Reginae Hungaria; sensit, quam felici con-

si-

filio a Diuo Stephano eidem credita fuerit, ac donata.

Reuocate vobis paulisper in memoriam illa, quae inde a Sancti Regis Stephani obitu in Hungaria euenerunt. Multi Procerum, plures e populo falsorum numinum cultu ex illorum animis nondum penitus euulso ad pristinam impietatem redierunt: Aras euerterunt: Tempa profanarunt: Sacerdotes, et Episcopos crudeliter occiderunt. Accedebat ad malorum cumulum infirma, et misere fluctuans Regni gubernatio: pulsus folio Petrus Diui Stephani successor, iterumque Aba depulso restitutus: accedebant auersi a Petro multorum animi; quid aliud portendere haec omnia videbantur, quam reditura iterum pristina gentilium Ducum tempora, et Catholicam fidem a stirpe euellendam.

dam. Cogitate porro miserrima illa Belae Regis tempora, dum omne Regnum a Tartaris foede vastatum, atque in solitudinem conuersum fuit; quam illud facilis praeda fieri poterat vicinorum populorum. Et ne per multa progrediar, cogitate Mohaclianam illam cladem: extinctum in flore aetatis Regem: peremptos magna parte et Sacros, et profanos Proceres: plura centena hominum millia in dirissimam seruitutem abrepta: vicos, Oppida, vrbes, et in iis scholas, palatia, Tempia in cineres redacta: dispersam studiosam iuuentutem: euacuata Monasteria: Episcopatus a profanis infessos: homines, qui sacra procurarent, vix vllos: occupatam a Turcis Budam: infessam eorum exercitibus maximam Hungariae partem: Proceres non concordēs,
et

et in partes diuisos, aliis pro Ferdinando, aliis pro Ioanne depugnantibus: Solimannum ad ipsa Viennae maenia iam progressum. Cogitate denique tempus illud, quo Turcici in Hungaria imperii limes haec ipsa vrbs Laurinensis fuit.

Quis vnquam sperare, nedum confidere potuisset, venturum aliquando beatum illud tempus, vt Hungaria depulso, eiectoque ex illa, quam late, longeque tenditur, immani hoste in libertatem vindicaretur? vt veteri squallore deposito ornatior etiam, atque venustior redderetur? vt scholae tot locis aperirentur? vt Oppida, atque vrbes populo auctae maiore cum decore consurgerent? vt palatia, et Templo augustiore mole ponerentur? vt non modo legitimis possessoribus Episcopatus
red-

redderentur, sed noui etiam erigerentur? Vt vera fides refloresceret? et per omnes Regni partes diffusa plurimos nunc etiam sectatores numeraret? vt ipsa Regni Constitutio a Diuo Stephano introducta per octingentos iam prope annos non violata ad nos transmitteretur? Cui autem post DEVM haec omnia in acceptis referenda sunt? cui? nisi Magnae illi Hungarorum Dominae: Beatissimae illi Hungariae Reginae MARIAE Virgini, quae Hungariam sibi a Diuo Stephano oblatam, donatamque non deseruit: illius patrocinium hoc Regnum tot malis eripuit: illa hanc gentem, illa huius Regni constitutionem, illa veram fidem ab interitu vindicauit. Agnouit istud iam olim Europa: agnouere summi Pontifices: agnouit Leopoldus Primus Caesar: a-

E

gno-

gnouere Principes alii : agnouit Hungaria, et nunc etiam quatenus incredula non est, gratissima cum recordatione agnoscit. Neque ego quidquam Hungariae, quidquam in Hungaria seu Regi, seu Reipublicae, seu ciuibus, seu bonis artibus, seu verae fidei metuendum esse affirmo, modo a colenda Sanctissima hac Virgine, ab ea tota cum fiducia inuocanda, ab eius honore, ac veneratione contento studio procurandis nos auocari non patiamur. Magna eius est apud DEVM potestas : mira potentia ; nec minor in omnes bonitas, et clementia, vt opitulari omnibus pro sua potestate possit, et pro sua bonitate, et clementia prolixè velit.

Sentio AA. cum ad finem orationis tendendum esset, nouam mihi dicendarum rerum molenti sub-

subnasci, et integram quasi laudationem inchoandam esse. Et vero quae tandem bonitati, et clementiae Beatissimae huius Virginis par venire oratio possit? illius Virginis, quae misericordiae Dominum: quae DEVM illum, propterea hominem factum, ut humanum genus peccato perditum ab interitu vindicaret, suo sinu conclusit; tam clementis, tam misericordis Filii Mater non potest non esse clementissima. O certe benigna est, ac misericors, quae saepenumero nec inuocata calamitate pressos consolatur. Sensere iam olim Maternam hanc eius benignitatem in Cana Galilaeae vrbe conuiuiae; dum nuptiali adhuc mensae accumbentibus vina deficerent. Non expectauit piissima Mater, ut vel a sponsis, vel a sponzorum parentibus, vel

Architriclino rogaretur : vt primum sponſorum, atque parentum anxiam quamdam, et ſuffuſam rubore ſolicitudinem vidit, vt primum conuiuis deeſſe vinum animaduertit, ſponſorum rubori, et ſolicitudini conſultura vltro filium alloquitur : vinum, inquit, non habent; fecitque cariſſimae Matris petitio, vt primo ad eam diem prodigio, aquas in vinum Seruator conuerteret. Si tam clemens illa fuit, dum adhuc in viuſ aget, qualem nunc eſſe illam putabimus, poſtquam in Coelos aſſumta ad dexteram benigniſſimi Filii glorioſa conſedit. Quid multis opus? eſt illa Mater DEI, eſt Mater noſtra; noſtra, inquam, eſt illa Mater.

Hic ego vos AA. pendentem in cruce IESV Chriſto adeſſe, et iam moriturum intueri cupio, vt noſtram

stram omnium felicitatem, et quod-
dam veluti morituri IESV testa-
mentum vestris ipsi auribus audia-
tis. Pendet in cruce moriturus Do-
minus: videt cruci adstantem ca-
rissimam Matrem; videt adstan-
tem illum discipulum, quem dili-
gebat; ambos aspicit: et omnium,
quae perpessus fuit, tormentorum
oblitus, oblitus dolorum; quibus
acerrime cruciabatur, tanquam
nihil iam aliud agendum super-
esset, quam vt humani generis fe-
licitati consulere, ad Matrem con-
uersus Mulier, aiebat, ecce filius
tuus! inde ad Ioannem: ecce Ma-
ter tua! Felix Ioannes, qui ipsius
aeternae veritatis ore Diuinae Ma-
tris filius nominari meruit. Sed
non minus felices nos omnes su-
mus, qui in Ioanne mira Sancto-
rum Patrum consensione Beatissi-
mae huic Virgini, ceu filii a Chri-

sto commendati, donatique sumus. Felices nos, ac vere beatos, qui **MARIAM** nostram Matrem nominare possumus, adoptiui filii tam bonae, tam benignae Matris.

O quis erit, qui hanc Matrem tam bonam, tam benignam non amet? quis erit, qui tota illam animi sui dilectione non prosequatur? quis erit, qui tota illam cordis, viriumque contentione non veneretur? quis erit, qui se totum Diuinae huius Virginis gloriae, cultuique prouehendis non addicat? quis erit, qui tota ad hanc Diuinam Matrem cum fiducia non accurrat? Adeste infirmi, ac debiles, adeste moesti, et afflicti, adeste miseri, quacunque demum calamitate oppressi; haec est Mater Omnipotentis **DEI**, haec est Mater vestra; clemens illa,
at

atque benigna Mater ! effundite
 in conspectu illius vestras preces :
 orate , vt has illa dulcissimo suo
 filio repraesentet ; nolite dubitare ,
 vos ea , quae petitis , obtenturos ,
 modo petitio vestra a salute vestra-
 rum animarum , a Diuina gloria
 non dissentiat. Adeste vos etiam
 peccatores , nolite metuere , noli-
 te expallescere ; peccatorum quo-
 que illa Mater est , quicumque ad
 Coelestem Patrem reuerti statue-
 runt. Petite lacrimarum donum ,
 vt peccata vestra abluatis : petite
 verum , ardentemque dolorem ,
 quo impietatem vestram defleatis :
 petite robur , vt vestra delicta ,
 etsi grandia , etsi nefaria , etsi tur-
 pissima sincera confessione elua-
 tis : petite Sancti Spiritus gratiam ,
 ut tentantem vos mundum , car-
 nem , atque diabolum debellare
 possitis : vt in prioris vitae turpi-

tudinem infelici cursu non redeatis. Audiet omnes Optima Mater: audiet, quae suum Filium imitata, nihil tam ardentem cupit, quam aeternam nostrum omnium felicitatem, atque salutem. Credite verbis meis: idem est meus de bonitate, et clementia MARIAE Virginis, qui Catholicae Ecclesiae sensus.

Illam Catholica Ecclesia Misericordiae Matrem vocat: illam vitam, dulcedinem, ac spem nostram nominat: illam aduocatam dicit, et vt misericordes illos suos oculos ad nos conuertat, vt IESVM benedictum sui ventris fructum nobis post hoc exilium ostendat, deprecatur: illam piam, illam dulcem MARIAM Virginem confitetur. Par est in laudanda Diuinae huius Virginis benignitate Sanctorum Patrum ardor, et
con-

consensio. Illam S. Augustinus peccatorum spem, S. Irenaeus aduocatam, patronamque, S. Epiphanius Matrem viuientium: illam S. Germanus Constantipolitanus Praesul vitae signum gloriosis appellant nominibus; de illa vel dum cogitat S. Ioannes Damascenus mira animum perfundi voluptate sentit. Illa S. Anselmo certissimum est, quidquid exorare velit, per fugium; de cuius denique benignitate, et clementia tanta est opinione S. Bernardus, ut fileri ab eo misericordiam Virginis velit, qui illam in necessitatibus inuocatam sibi meminerit defuisse.

Beatos nos AA. qui hodiernae tam magnae, tam potentis, et vna tam bonae, clementisque Virginis saeculari solemnitati adesse, eamque nobis in hac Sacra Imagine praesentem deuenerari

possumus ! beatos nos , qui tam pretiosum thesaurum , nulloque alio redimendum , haec intra maenia , hoc in Templo possidemus ! beatos nos , qui cum sacris illis lacrimis , miroque cruori , dum illum Diuina haec Virgo fudit , adesse non potuerimus , saeculari illius gloriae , ac triumpho praesentes sumus ! Felix hodierna dies , aeternisque Cathedralis huius Ecclesiae fastis inferenda . Donec Sacra haec aedes stabit , donec suus Diuorum cultui honor erit , donec Catholica fides perdurabit (perdurabit autem certe Diuina haec fides , contra quam ipsius aeternae veritatis testimonio nec ipsae portae inferi praeualebunt) vigebit et prodigiosi huius cruoris , et hodiernae solemnitatis memoria , nec vlla vel incredulitas , vel impietas huius aut facti , aut diei
glo-

gloriam obscurabit. Vos AA. mei, dum hodiernae diei, aut potius dilectissimae DEI, vestraeque Matris triumpho applauditis, excitate, excitate quaeso in vobis veterem illam Hungarorum in MARIAM pietatem, qua illi Magnam hanc Dominam, hanc Reginam Hungariae coluerunt. Dicite vos Magnae huius Dominae seruos; dicite vos huius Reginae subditos, idque ipsis operibus approbate; non recedat illa ab ore vestro, non recedat a cordibus: estote probi, estote amantes, timentesque DEVM tantae Matris filii: huic vos ipsos, vestraque omnia deuouete. Illa sit vestrarum curarum praecipua, vt omnipotentis DEI, eiusque Filii IESV Christi, vt Beatissimae huius Virginis cultus, veneratio gloria nouis quotidie accessionibus augeantur.

Tu

Tu Piissima Mater, et Virgo flecte misericordes illos tuos oculos, qui ante centum annos mixtas prodigioso cruori lacrimas effuderunt, flecte inquam illos oculos in Hungariae Regnum: deprecare dilectum Filium tuum, vt ab hoc Regno pestem, famen, ac bellum, aliasque poenas, quas peccatis nostris commeruimus, longe auertat: vt apud Hungaram gentem fidus in Regem amor, morum probitas, et castimonia, catholicae fidei studium ac in DEVM veneratio quotidie luculentius efflorescant. Flecte pios oculos in Augustum Regem nostrum, eiusque Augustam Coniugem, ac liberos, totamque Regnantem Domum, vt Optimus Princeps pietati, virtuti, catholicae fidei toto animo deditus, in seram aetatem tradita sibi

bi a DEO Regna, et prouincias feliciter moderetur. Adde vires, animos, felicitatem Regio Principi Carolo, caeterisque Ducibus, ac militibus nostris, qui DEI, nostrique causa depugnant; discat tandem hostis ille, qui suis tantum viribus confidit, frustra esse contra Dominum omnia consilia, pessumque ruere quamcunque fortitudinem, nisi Diuina ope fulciatur. Respice hanc etiam Laurinensem urbem, vt tuo cultui dedita, Diuinisque praeceptis obediens, et a morum corruptelis procul semota, ab incendiis, terraemotu, peste, ac fame, aliisque Diuinae iracundiae flagellis liberetur. Respice in nos omnes, qui te nobis in hac Sacra Imagine praesentem suppliciter inuocamus: impetra nobis Spiritum amoris, timorisque Domini: Spiritum verae poe-
ni-

nitentiae , et beatam post hanc vitam aeternitatem. Oramus demum Misericordiae Mater, vt etiam impios, et incredulos, si ad te, Filiumque tuum reuerti voluerint , a materno sinu tuo non repellas : fac vt tandem oculos veritati aperiant; vt agnoscant, prudentem esse cultum, quem in hac Imagine propterea tibi deferimus, quod prodigioso illa cruore imaduit; vt agnoscant, salutarem esse cultum, quem in hac Sacra Imagine tibi dependimus, tametsi prodigioso illa cruore non maduisset. Amen.

O. A. M. D. G. B. V. M. H.

